

МИШЕЛ ТУРНИЕ
АМАНДИН, ИЛИ ДВЕТЕ
ГРАДИНИ

Превод от френски: Мария Георгиева, 1987

chitanka.info

На Оливия Клерг

НЕДЕЛЯ. Аз съм синеока, с алени устни, пълнички розови бузи и къдрави руси коси. Казвам се Амандин. Като се гледам в огледалото, ми се струва, че приличам на десетгодишно момиченце. Нищо чудно. Аз съм момиченце и съм на десет години.

Имам татко, мама, кукла на име Аманда и един котарак. Мисля, че е котка. Казва се Клод, затова човек не може да е напълно сигурен. Две седмици тя имаше огромен корем и една сутрин намерих с нея в кошницата ѝ четири дребни като мишки котета, които гребяха край себе си с лапички и ѝ смучеха корема.

А самият корем бе станал съвсем плосък, като че ли четирите малки са били затворени там и току-що са излезли! Явно Клод е котка.

Малките се наричат Бернар, Филип, Ернест и Камиша. Така съм сигурна, че трите са момчета. За Камиша, разбира се, има съмнение.

Мама ми каза, че не можем да гледаме пет котки вкъщи. Чудя се защо. Попитах приятелките си в училище дали искат коте.

СРЯДА. Ани, Силви и Лиди дойдоха вкъщи. Мъркащата Клод се отърка в краката им. Те взеха на ръце прогледналите котета, които вече се опитват да ходят, макар че целите треперят. Понеже не искаха женско коте, оставиха Камиша. Ани взе Бернар, Силви — Филип, а Лиди — Ернест. Опазих само Камиша и естествено го обичам, още по-силно, откак другите заминаха.

НЕДЕЛЯ. Камиша е рижо като лисица с бяло петно на лявото око, като че някой го е... какво всъщност? Обратното на ударил. Целунал. Целувка от хлебар. Камиша има на едното си око белявица.

СРЯДА. Много обичам мамината къща и татковата градина. Вкъщи температурата е постоянна лете и зиме. По всяко време

моравките в градината са все зелени и добре окосени. Човек би казал, че мама в къщата си и татко в своята градина се състезават по чистота. Вкъщи трябва да вървиш с терлици, за да не се изцапа паркетът. В градината татко е поставил пепелници за пушачите, които се разхождат. Струва ми се, че двамата имат право. Така си по-спокоен. Но и малко дотяга понякога.

НЕДЕЛЯ. Весело ми е да гледам как моето котенце расте и всичко научава в игрите с майка си.

Тази сутрин отивам да видя кошницата им в овчарника. Празна! Никого няма! Когато Клод ходеше на разходка, оставяше Камиша и братята му самички. Днес го е отвела. Наложило ѝ се е по-скоро да го отнесе, защото съм сигурна, че котето не е могло да я следва. То едва върви. Къде е отишла?

СРЯДА. Изчезналата от неделя Клод внезапно се завърна. Тъкмо ядох ягоди в градината, изведнъж почувствувах до краката ми да се допира козина. Нямахше нужда да гледам, знаех, че е Клод. Изтичах в овчарника да видя дали малкото също се е върнало. Кошницата бе все така празна. Клод се приближи. Тя погледна в кошницата и вдигна към мене глава, притваряйки златистите си очи. Попитах я: „Какво направи с Камиша?“ Тя извърна глава, без да отговори.

НЕДЕЛЯ. Клод не живее вече като преди. По-рано тя бе непрекъснато с нас. Сега много често я няма. Къде ходи? Много ми се иска да разбере. Опитах да я проследя. Невъзможно. Когато я наблюдавам, тя си кротува. Видът ѝ винаги казва: „Защо ме гледаш? Нали виждаш, че си стоя вкъщи.“

Но стига за момент да си отвлека вниманието и фют! Няма вече Клод. Ама мога да търся колкото си ща! Никъде я няма. А на следващия ден я намирам отново край огъня и тя ме гледа невинно, като че съм сънувала.

СРЯДА. Току-що видях нещо странно. Съвсем не бях гладна и докато никой не ме гледаше, пуснах незабелязано парчето си месо на Клод. Като хвърлиш парче месо или бучка захар на кучетата, те го улавят във въздуха и го схрускват доверчиво. С котките не е така. Те са недоверчиви. Оставят го да падне. После го изучават внимателно. Клод подуши. Но вместо да яде, тя взе парчето месо в уста, и го отнесе в градината, с риск да ми се скарат, ако родителите ми я бяха видели.

После тя се скри в един гъсталак — сигурно за да отклони вниманието от себе си, но аз я наблюдавах. Изведнъж тя подскочи към зида, затича към него, сякаш той бе полегнал на земята, само че зидът чисто и просто си беше прав и котката се намери горе с три скока, все с моето парче месо в муцуната. Тя погледна към нас, за да се увери, че никой не я преследва, и изчезна от другата страна.

Аз отдавна си имам едно наум. Подозирам, че Клод е понесла много зле това, дето ѝ отнеха три от четирите котета, и е искала да постави Камиша в безопасност. Скрила го е от другата страна на стената и всеки път, когато я няма тук, тя е при него.

НЕДЕЛЯ. Имах право. Току-що видях отново изчезналия от три месеца Камиша. Но колко се е променил! Тази сутрин бях станала по-рано от обикновено. През прозореца видях Клод, която вървеше бавно по една градинска алея. Носеше в муцуната си умряла полска мишка. Но необичайното бе, че издаваше някакво ласкаво ръмжене, подобно на надутите квачки, когато се разхождат, заобиколены от пиленцата си. Та пиленцето не закъсня да се покаже, само че това бе голямо пиле на четири крака, покрито с рижа козина. Веднага го познах по бялото петно на окото — окото с белявицата. Колко е заякнал! Започна да подскача край Клод, като се опитваше да удари с лапичка мишката, но Клод вдигаше високо глава, за да не може Камиша да я достигне. Накрая я пусна, обаче Камиша, вместо да схруска мишката веднага, я грабна много бърдо и изчезна с нея в храсталаците. Много се страхувам, че това коте е подивяло съвсем. Естествено то порасна от другата страна на стената, без някога да види, когото и да било, освен майка си.

СРЯДА. Сега ставам всеки ден преди другите. Не е трудно, толкова е хубаво! Пък и така правя каквото си искам из къщи поне цял час. Понеже мама и татко спят, имам чувството, че съм сама на света.

Малко ми е страшно, но същевременно изпитвам огромна радост. Чудно. Когато доловя, че се размърдат в спалнята, се натъзвавам, празникът свършва. Освен това виждам в градината толкова нови за мене неща. Татковата градина е така грижливо обработена и подредена, че на пръв поглед едва ли би могло да се случи нещо там.

И все пак такива работи ще видиш, докато татко спи! Точно преди изгрев-слънце настава суматоха в градината. По това време нощните животни си лягат, а дневните стават. Но в един определен момент те всички са там заедно. Сноват, понякога се блъскат, защото едновременно е нощ и ден.

Кукумявката бърза да се прибере, преди слънцето да я ослепи с блясъка си, и едва се разминава с коса, който излита от люляците. Таралежът се свива на топка в храсталаците в мига, когато катеричката подава глава от хралупата на стария дъб, за да види какво е времето.

НЕДЕЛЯ. Сега вече няма съмнение: Камиша е съвсем подивял. Като ги видях с Клод тази сутрин на моравата, излязох и се отправих към тях. Клод ме посрещна радостно. Дойде мъркаща да се отърка в краката ми. Но Камиша изчезна с един скок във френското грозде. Странно все пак! Вижда добре, че майка му не се страхува от мене. Тогава защо бяга? Ами майка му защо нищо не прави да го задържи? Би могла да му обясни, че съм им приятелка. Не. Сякаш напълно забрави за Камиша, когато се появих аз. Тя наистина живее два живота, които нямат нищо общо помежду си — един оттатък стената и друг в градината на татко и в мамината къща.

СРЯДА. Реших да опитомя Камиша. Поставих чиния с мляко в средата на алеята и се прибрах вкъщи да наблюдавам през прозореца какво ще стане.

Клод дойде първа, разбира се. Тя, застана пред чинията с чинно прибрани една до друга предни лапи и започна да лочи. След минута

видях окото с белявицата на Камиша да надзърта от гъстата трева. Наблюдаваше майка си и като че се питаше какво ли прави. После тръгна напред, но цял се бе прилепил до земята и припълзя бавно, бавно до Клод. Бързай, Камиша, иначе, докато стигнеш, чинията ще е празна! Най-после е до нея. Ама не, още не! Ето че я обикаля, все пълзешком. Леле, какъв е недоверчив! Истинска дива котка. Протяга шия към чинията — една дълга — дълга шия като на същински жираф и все, за да остане възможно по-далече от нея. Протяга врат, навежда нос и изведнъж кихва. Докоснал е млякото с нос. Не е очаквал такова нещо. Защото никога не е ял в чиния този дивчо. Опръсква с мляко навсякъде. Дръпва се и си облизва муцуната с отвращение. Клод също е опръскана, но пет пари не дава. Продължава да лочи бързо и равномерно като машина.

Камиша най-после се изтри. Всъщност няколко капки мляко, които облиза, му напомнят нещо. Споменът е пресен. Снишава се.

Започва отново да пълзи. Но този път към майка си. Промъква главата си под корема ѝ. Бозае.

Ей това е: голямата котка лочи, а котето суче. Изглежда, че същото мляко от чинията, което влиза в устата на котката, излиза през бозката ѝ и се излива в устата на котето. Разликата е, че се е затоплило по пътя. Котето не обича студено мляко. То използва майка си, за да го стопли.

Чинията е празна. Клод така добре я е облизала, че дъното ѝ лъщи на слънцето. Клод извъръца глава. Тя забелязва Камиша, който още суче. „Гледай ти, какво прави пък този?“ Лапата на Клод се стрелна като пружина. О, не злобно! С прибрани нокти. Но ударът отекна по главата на Камиша, който се търколи като топка. Да не забравя, че е голямо коте. Кой бозае на неговата възраст?

НЕДЕЛЯ. Реших да предприема експедиция от другата страна на стената, за да опитам да прилаская Камиша. Пък и просто от любопитство. Струва ми се, че там, отвъд, има нещо друго, друга градина, друга къща може би градината и домът на Камиша. Мисля, че ако познавах неговия мъничък рай, по-лесно бих съумяла да спечеля приятелството му.

СРЯДА. Този следобед обиколих съседното имение. Не е много голямо. Необходими са само десет минути, за да се върнеш, и то без да бързаш, на мястото, откъдето си тръгнал. Много просто: това е градина, която има точно същите размери като татковата.

Но необичайното е друго: няма вход, няма желязна врата, нищо! Стена без никакви пролуки. Или пролуките са били зазидани. Единственият начин да се влезе, е да направиш като Камиша, да прескочиш стената. Ама аз не съм котка. Тогава какво да правя?

НЕДЕЛЯ. Отначало мислех да използвам стълбата на татковия градинар, но не знам дали ще имам сили да я занеса до стената. Освен това всички ще я видят. Веднага ще ме открият. Не знам защо, но мисля, че ако татко и мама се досетят за моите намерения, ще направят всичко, за да ми попречат да ги осъществя. Срамувам се, че ще напиша нещо много лошо, но какво да се прави? Струва ми се, че да отидеш в градината на Камиша, е необходимо и прекрасно, но не трябва да го казвам никому и особено на родителите си. Много ми е мъчно. И същевременно съм много щастлива.

СРЯДА. На другия край на градината има стара крива круша и един дебел клон от нея стига до стената. Ако успея да се покатеря до края на този клон, сигурно ще мога да стъпя отгоре ѝ.

НЕДЕЛЯ. Готово! Номерът със старата круша стана, но колко ме беше страх! За миг се намерих разчекната, с единия крак на крушовия клон, с другия — отгоре на стената. Не смеех да пусна клончето от дървото, което държах още в ръката си. Без малко не извиках за помощ. Накрая се отгласнах. Още малко и щях да падна от другата страна на стената, но запазих равновесие и след малко можех да наблюдавам градината на Камиша отвисоко.

Отначало виждах само зелен безпорядък, истинско сечище, плетеница от тръни и полегнали дървета, от къпини и високи папрати, а и сума растения, които не познавам. Точна противоположност на

толкова чистата и добре подредена таткова градина. Помислих, че никога не ще посмея да сляза в тая девствена гора, която сигурно гъмжи от жаби и змии.

И тръгнах по стената. Не беше лесно, защото тук-там някое дърво подпираше отгоре ѝ листат клон и аз не знаех къде да стъпя. Освен това имаше откъртени камъни, които се клатеха, а други бяха хлъзгави от мъха по тях. Но след малко открих с голяма изненада някакво много стръмно дървено стълбище с перила, подпряно на стената като че открай време специално за мене, което напомняше огромните стълби за качване в плевниците. Дървото бе зеленясало и проядено от червеи, перилата — лепкави от плужеци. Все пак беше доста удобно за слизане и не знам как бих постъпила без него.

Така. Ето ме в градината на Камиша. Високата трева ми стига до носа. Трябва да вървя по една стара алея през гората, която е почнала да се губи. Огромни странни цветове гаят лицето ми. Дъхат на подправки и брашно — силен сладникав мирис, който мъничко ме замайва. Невъзможно е да се определи дали миризмата е приятна или лоша. Като че и двете наведнъж.

Малко ме е страх, но любопитството ме подтиква. Всичко тук е като че изоставено много, много отдавна. Тъжно и красиво като слънчев залез... Завой, отново коридор от растителност и стигам до нещо като кръгла горска поляна с плоча в средата. А на плочата е седнал, познаяте кой? Самият Камиша и гледа как се приближавам към него. Странно, изглежда ми по-голям и по-силен отколкото в татковата градина. Но че е той, не се съмнявам, защото никое друго коте няма белявица на окото. Във всеки случай е поразително спокоен, почти величествен. Не че идва при мене да го погалья, не, но не побягва като луд, става и тръгва спокойно с вдигната като свещ опашка към другия край на поляната. Преди да се мушне под дърветата, спира и се обръща, сякаш да види дали го следвам. Да, Камиша, идвам, идвам! Той с доволство замижава продължително и тръгва отново, все така спокоен. Наистина вече не мога да го позная. Какво значи да бъдеш в другата градина! Истински принц в царството си.

Така криволичим по една пътека, която понякога се губи напълно в тревата. После разбирам, че сме пристигнали. Камиша пак спира, обръща глава към мене и бавно затваря златистите си очи.

Намираме се в края на горичката, пред беседка с клони, която се издига в средата на обширна кръгла поляна. Обгражда я алея със счупени и покрити с мъх мраморни пейки. Под свода на беседката има приседнала на постамент статуя. Тя представлява гол юноша с криле на гърба. Той е свел къдрокоса глава с тъжна усмивка, която е издълбала трапчинки на бузите му, и е вдигнал пръст към устните си. Пуснал е малък лък, колчан и стрели, които висят от постамента.

Камиша е седнал под свода. Вдига към мене глава. Притихнал е също като каменното момче. Като него се усмихва загадъчно. Ще речеш, че двамата имат някаква малко тъжна и безкрайно приятна обща тайна, която биха искали и аз да науча. Колко странно. Тук всичко е тъжно — срутената беседка, счупените скамейки, тая невероятна поляна, пълна с диви цветя — и все пак изпитвам голяма радост. Плаче ми се и съм щастлива. Колко съм далече от добре подредената градина на татко и лиснатата мамина къща! Дали някога ще мога да се завърна там?

Рязко обръщам гръб на тайнственото момче, на Камиша, на беседката и хуквам към стената. Тичам като луда, клоните и цветята шибат лицето ми. Стигам до стената, но, разбира се, не там, където е проядената стълба на мелничаря. Ето я най-последно! Бързам колкото е възможно отгоре по стената. Старата круша. Скачам. Намирам се в градината на детството ми. Колко е светло и подредено всичко там!

Качвам се в стаичката си. Плача дълго, много силно, за нищо, ей така. После спя малко. Когато се събуждам, се оглеждам в огледалото. Дрехите ми не са измърсени. Нищо ми няма. Я, има малко кръв. Струйка кръв на крака ми. Чудно, никъде нямам драскотина. Тогава защо? Както и да е. Приближавам се до огледалото и гледам лицето си съвсем отблизо.

Аз съм синеока, с алени устни, пълнички розови бузи и вълнисти руси коси.

Но не приличам вече на десетгодишно момиченце. На какво приличам? Вдигам пръст към червените си устни. Свеждам къдрокосата си глава. Усмихвам се загадъчно. Струва ми се, че приличам на каменното момче...

Тогава виждам, че очите ми се наливат със сълзи.

СРЯДА. Камиша се държи съвсем свойски след посещението ми в неговата градина. Прекарва на слънце цели часове, изтегнат на хълбок.

А самият хълбок ми се струва много закръглен. С всеки изминат ден — все по-заоблен.

Трябва да е котка.

Камишана...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.